

Posudek bakalářské práce Ely Doležalové
„Dívčí hrdinky v díle Astrid Lindgrenové“

Filozofická fakulta, Ústav germánských studií

Tento oponentský posudek začnu kriticky, a to tím, že na první pohled budí nedůvěru už samotný vágně formulovaný název, z něhož je patrné, že se bakalantka zjevně nechtěla pouštět do hlubší analýzy některého z konkrétních aspektů literárních postav Astrid Lindgrenové. Čtenář tedy k práci přistupuje s jistou skepsí, ta se ovšem naštěstí ukáže jako ne zcela opodstatněná. Hned v úvodu bych tedy ráda uvedla, že bakalantka sice zpracovala poměrně jednoduché zadání, zato však spolehlivě.

Práce Ely Doležalové je přehledně strukturovaná, jasně a čtivě napsaná, zakládá se na dobrém porozumění primární literatuře a vychází z relevantně zvolené literatury sekundární. Pro českého čtenáře neznalého kontextu, v němž tato světově proslulá literatura pro děti vznikala, je to práce velice přínosná, jelikož podhoubí dětské literatury ve Švédsku prezentuje velmi uceleně. Čtenář se tak má například možnost seznámit s rozmachem ideologie svobodné výchovy dítěte (*fri uppfostran*), k níž se vztahuje Lindgrenové koncepte postavy Pippi Dlouhé Punčochy, koncepte datující se do čtyřicátých let 20. století. Velmi podnětná je rovněž bakalantčina diskuse autorčiných politických postojů, ačkoli v tomto bodě se často spoléhá jen na stávající biografie Astrid Lindgrenové a životopisná literatura je žánr už ze své podstaty příbuzný fikci. Bakalantka nicméně Lindgrenové sociálně-demokratické postoje přesvědčivě konfrontuje se slavnými postavami autorčiny literární tvorby a troufnu si tvrdit, že pro českého čtenáře může tento ideologický aspekt v knihách Lindgrenové být naprosté novum. A vyzdvihnout je konečně třeba i skutečnost, že bakalantka v úvodu pečlivě definuje veškeré termíny a reálie, s nimiž v praktické části pracuje.

Tato pochvala ale není bezvýhradná, a tím už se dostávám k výčtu nedostatků práce. Ne vždy totiž v úvodu zmíněnou teorii bakalantka v praktické části zohlední, a tak úvodní teoretická část působí místy samoúčelně. Příklad lze nalézt na straně 10 v kapitole „Funkce“, když hned v první větě, mimochodem bez přesného udání zdroje, stojí následující, dosti nešťastně parafrázovaná definice: „Estetická funkce dětské literatury zahrnuje tři estetické priority: funkci didaktickou, poznávací a imaginativní.“ Estetickým prioritám v dílech Astrid Lindgrenové se však v praktické části bakalantka vůbec nevěnuje, ačkoli odpověď na otázku, kam se na oné škále od didaktičnosti po imaginaci vlastně ona dnes již kanonická díla řadí, by v práci rozhodně zodpovězena být měla. A bakalantka by se mimoto pocvičila v umění analýzy.

Bakalantka se několikrát dosti plodně věnuje otázce genderu, nicméně v samotném úvodu zcela postrádám zdůvodnění, proč si vybrala výhradně ženské protagonistky knih Astrid Lindgrenové.

Zcela zbytečná je psychoanalýza autorky na straně 37, kde se dočítáme, že „Margareta Strömstedtová se domnívá, že Astrid Lindgrenová jako dítě rozhodně nelhala, i když už od mala měla bujnou fantazii.“ Toto tvrzení je za prvé zhora neověřitelné a za druhé pro bakalantčino téma irelevantní. V celé šíři přitom odhaluje povahu životopisné literatury, která v sobě nutně nese prvek fikce, a není tudíž přísně vědecká, bakalantka se o ni však bohužel často opírá.

V úvodu jsem pochválila přehlednou strukturu práce, nicméně i zde nacházím nedostatky. V praktické části například bakalantka u všech čtyř rozebíraných děl nadepisuje jeden oddíl názvem „Kontext“ a v prvním takovém oddíle, konkrétně u *Pippi Dlouhé*

Punčochy, píše i o recepci. Čtenář tudíž totéž očekává i v dalších oddílech s tímto názvem, nicméně bakalantka už recepci žádného dalšího literárního díla nezmiňuje.

U tak krátké práce, jakou bakalářská práce je, je nutno hodnotit přísněji i formální chyby. Příkladem může být kolísání v systému bibliografických odkazů, když bakalantka většinou v závorce uvádí příjmení autora, rok vydání a stranu, jindy ale pouze rok vydání a stranu (viz např. strany 29, 33, 34). Z obsahu na straně 6 bakalantce zase úplně vypadla kapitola 3.4 RONJA, DCERA LOUPEŽNÍKA.

Na závěr se vrátím k otázce genderu. Jako velmi plausibilní hodnotím bakalantčin závěr ze strany 35, kde se vymezuje vůči Vivi Edströmové a jejímu ideologicky zbarvenému a bezesporu překombinovanému hodnocení genderových rolí v *Dětech z Bullerbynu*. Očekávala bych však, že se bakalantka vůči tvrzení Edströmové vymezí ještě explicitněji a své tvrzení lépe podloží argumenty. Doufám, že tak bakalantka učiní při obhajobě.

Navzdory těmto dílčím výtkám bakalářskou práci Ely Doležalové doporučuji k obhajobě a předběžně navrhuji známku „velmi dobrá“.

V Praze, 30. 8. 2015

Mgr. Helena Březinová, Ph.D.